

Pred bližnjimi volitvami

TRIDESETLETNICA osvoboditve in Slovenci

Niti trije meseci nas ne ločijo več od deželnih volitev, zato bi se morali začeti tudi slovenski demokratični politični krogi že zdaj odločno pripravljati nanje, ne pa šele v zadnjem hipu. Zadnja leta se je pokazal določen zastoj, kar zadeva volivne rezultate liste Slovenske skupnosti, zastoj, ki si ga je mogoče razlagati različno oziroma z več vzroki, a eden izmed njih je gotovo ta, da Slovenska skupnost še ni našla učinkovitih sredstev in načinov, da bi dosegla in pridobila za svoje politične ideje in cilje kar najširše slovenske sloje. V slabih treh mesecih se v tem morda ne da veliko popraviti in nadomestiti zamujeno, predvsem tudi zato ne, ker niti ni čisto jasno, s kakšnim načinom bi lahko politično pridobivali ljudi, ki stojijo zdaj bolj na robu tukajšnjega slovenskega dogajanja, ali pa se že pogrezajo v asimilacijo. Jasno pa je, da Slovenska skupnost tega ne more in ne sme pasivno gledati in se omejevati v svoji volivni propagandi samo na politično najbolj zavedni del naše manjšine ali skupnosti, kot se rajši izražamo. Na glasovih lahko pridobi le, če se ji posreči prodreti v tiste plasti, ki so ostajale doslej bolj ali manj pasivne ali pa še vedno zaverovane v misel, da se da uresničevati zahteve in potrebe naše manjšine preko italijanskih strank, od komunistične do socialistične in krščansko-demokratične. Vsaj v okviru dežele in tržaškega ter goriškega mesta, imamo Slovenci veliko več možnosti, da uveljavimo svoje zahteve z lastno politično močjo, če jo bomo znali pokazati. To pa je ravno tisto, kar bi bilo treba zagotoviti.

Mislimo, da je še čas, da se pripravi tokrat učinkovita volivna propaganda, ki naj doseže vsakega našega človeka, tako v središču mesta kot v predmestjih in po vaseh in to ne samo s kakim splošnim geslom, ampak v bolj prepričljivi, dokazujoči obliki. Predvsem bi bilo seveda potrebno pridobivati volivce z osebnimi stiki in osebnim prepričevanjem, kar je naloga dosedanjih zavednih volivcev, ki jim je pri srcu volivni uspeh Slovenske skupnosti. Seveda pa tudi njenega političnega vodstva, ki pa ne more delati čudežev v zadnjem hipu. Na Tržaškem in Goriškem je na tisoče, celo na desetisoče slovenskih ljudi brez prave slovenske politične zavednosti, ki pa se jezikovno in etnično še niso odrekli slovenstvu, čeprav že »plavajo« in pljuskajo čez nje valovi asimilacije ali pa jih nesejo s seboj tokovi političnega in ideolo-

(dalje na 2. strani)

Prejšnji teden je bila v deželni zbornici zanimiva razprava o zakonskem predlogu deželnega odbora, ki predvideva izredne deželne prispevke večjim kulturnim ustanovam in šolskim oblastem, ki bodo na slovesen način počastile 30-letnico osvobodilnega boja. Predlog deželnega odbora je predvidel podporo v znesku 30 milijonov lir za posebne tečaje o odporu s strani učnega osebja in študentov, za posebno predstavo o Rižarni tržaškega Stalnega gledališča, na Deželni in Furlanski inštitut za proučevanje osvobodilnega gibanja. Znesek pičlih 3 milijonov pa je deželni odbor namenil drugim kulturnim ustanovam za proslave omenjene obletnice. V zakonskem predlogu ni bilo torej ne duha ne sluha o slovenskih kulturnih ustanovah, prav tako ni bila v spremnem poročilu omenjena slovenska manjšina in njene žrtve v osvobodilnem gibanju. Slovenska skupnost je ta zakonski predlog ostro kritizirala v deželni zbornici. Njen svetovalec dr. Štoka je očital deželnemu odboru, da ignorira slovenski delež v osvobodilnem boju, na kar Slovenci ne moremo pristati. V boju proti fašizmu smo kot slovenska narodna skupnost dali ogromne žrtve, sorazmerno mnogo več kot pripadniki italijanskega naroda, je poudaril Štoka. To pa zato, ker je fašizem hotel fizično iztrebiti slovenski narod in ga izbrisati s teh tal. Zato zahtevamo, da politične oblasti upoštevajo ta naš veliki

delež v narodnostno osvobodilnem boju. Štoka je nato omenil mnoge proslave, ki jih slovenska manjšina prireja v spomin na odporništvo, tako naša društva in organizacije, kakor tudi slovenski tisk. Zahteval je, naj dežela prizna naš delež v osvobodilnem boju in da podeli primerne prispevke slovenskim organizacijam.

Poseben zakonski popravek pa je Štoka vložil v zvezi s Slovenskim stalnim gledališčem, ki pripravlja svečano prireditev ob 30-letnici osvoboditve, s posebnim poudarkom na trpljenje v Rižarni. Zakonski predlog deželnega odbora je namreč predvideval prispevek 5 milijonov lir za tržaško Stalno gledališče za enako proslavo.

Deželni odbornik Volpe je po daljši razpravi sprejel zakonski popravek deželnega svetovalca Slovenske skupnosti (pozneje so podoben amandma vložili tudi svetovalci komunistične skupine) ter nakazal znesek nadaljnjih 4 milijonov lir za slovenske kulturne ustanove, ki se bodo v okviru narodne manjšine s posebnimi proslavami oddolžile 30-letnici osvobodilnega boja.

Kot slovenski zamejski časopis moramo izreči pohvalo deželnemu odboru, ki želi dostojno proslavljati 30-letnico odporništva, ne smemo pa mimo določene tendence političnih sil v okviru deželnega odbora, ki vse prerade pozabljajo na naš ogro-

(Dalje na 2. strani)

Položaj na Portugalskem

Vse kaže, da se položaj na Portugalskem čedalje bolj zapleta. Po ponesrečenem državnem udaru, ki ga je organiziral bivši predsednik, general De Spínola, so v začasni vladi dobili večji vpliv levo usmerjeni častniki in komunisti. Vlada je pred nekaj dnevi podpržavila vse zasebne bančne zavode in zavarovalne družbe, govori pa se, da namerava vlada podpržaviti tudi podjetja, ki skrbijo za javne storitve, ter nekatera važna podjetja na jeklarskem in kemičnem področju.

Kot strela z jasnega pa je v javnost udarila vest, da je vlada prepovedala delovanje portugalske Krščanske demokracije in dveh drugih levo usmerjenih strank, ki nasprotujeta komunistični partiji. Prva posledica tega ukrepa je, da te stranke ne bodo mogle predložiti kandidatnih list na volitvah v ustavodajno zbornico. Volitve

so bile že razpisane in bi se morale vršiti 12. aprila. Začasni revolucionarni svet, ki ima dejansko oblast na Portugalskem, je pojasnil, da so omenjenim strankam prepovedali udeležbo na volitvah, ker so predložile podobne volilne znake, zaradi česar je obstajala nevarnost, da bi se volivci motili. Nekateri v tej zvezi opozarjajo, da je treba upoštevati, da na Portugalskem že pol stoletja ni bilo svobodnih političnih volitev in da je zlasti na podeželju okrog 30 odstotkov nepismenih.

Kar zadeva bodočo notranjo ureditev države, je glavni tajnik portugalske komunistične partije Cunhal v nekem intervjuju izjavil, da se njegova stranka ne zavzema za sestavo komunistične vlade, da ne zahteva izstopa Portugalske iz Atlantskega zavezništva in da se bori le za pravičnejši družbeni in gospodarski red.

RADIO TRST A

NEDELJA, 23. marca, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Jurij Kozjak, slovenski janičar«. Napisal Josip Jurčič, dramaturg Franc Jeza. IV. in zadnji del. Izvedba: RO, režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 »Šakuntala«. Napisal Kalidasa. Prevedla Vlasta Pachheimer. Izvedba RO. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Sport. 20.45 Pratika. 22.00 Nedelja v sportu. 22.10 Sodobna glasba.

PONEDELJEK, 24. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30: Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole - ponovitev). 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazzovska glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi. Slovenski ansambli in zbori.

TOREK, 25. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Jazzovski trio Martina Josepha. 19.10 Italijanski dialektalni pesniki v Trstu, pripravlja Josip Tavčar. 19.30 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Sport. 20.35 R. Wagner: Parsifal, opera v treh dejanjih. 22.00 Nežno in tiho.

SREDA, 26. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole: »Iz Jezusovega življenja«. 12.00 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.00 Sport. 20.35 Simfonični koncert. 21.50 Pesmi brez besed.

ČETRTEK, 27. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30 Slovenski razgledi: Srečanja - Klavirski duo Alenka in Igor Dekleva - Slovenski ansambli in zbori. 13.30 Popoldanski koncert. 17.00 Pianist Gabrijel Devetak. 17.20 Godalni orkestri. 18.15 Umetnost. 18.30 Slovenski zborovski skladatelji: Ciril Pregelj, pripravlja Milko Rener. 19.10 Zgodovina verskih gibanj v Italiji. 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki«, radijski tednik. 20.00 Sport. 20.35 »Kaplan Martin Čedermac«. Roman, ki ga je napisal France Bevk. Dramaturg Boris Grabner. Izvedba: Stalno slovensko gledališče v Trstu.

PETEK, 28. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami: zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Popoldanski koncert. 17.20 Koncert orglarja Huberta Berganta in cerkvenega zbora od Sv. Ivana, ki ga vodi Nada Žerjal-Zaghet. Koncert je priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu in smo ga posneli 24. marca lani v cerkvi sv. Ivana v Trstu. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. 19.10 Slovenska povojna lirika »Dva koroška križeva pota Antona Kuchlinga«, pripravil Martin Jevnikar. 19.20 Italijanska instrumentalna glasba v romantiki. 20.00 Sport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalni instrumentalni koncert.

SOBOTA, 29. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30 Popoldanski koncert. 14.45 Komorne skupine. 15.45 Avtoradio. 16.00 Nabožni navdih v glasbi. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.00 K. Philipp Emanuel Bach: Jezus na vrtu Getsemani. Tema tik pred Jezusovo smrtjo za bariton in klavir. 19.10 Po društvih in krožkih: »Slovenski kulturni klub«. 19.25 Pevska revija. 20.00 Sport. 20.50 »Škofjeloški pasijon«. Drama v enem dejanju, ki jo je napisal Oče Romuald - Lovrenc Marušič. Priredil Mirko Mahnič. Izvedba: Stalno slovensko gledališče v Trstu. Režija: Mirko Mahnič.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Tridesetletnica osvoboditve in Slovenci

(Nadaljevanje z 1. strani)

mni prispevek v narodno-osvobodilnem boju. Želimo, da se preneha s to diskriminacijo in da politične in druge oblasti v bodoče pravilno cenijo naše žrtve, brez katerih bi fašizem in nacizem ne bila tako temeljito poražena, kakor sta bila v osvobodilnem boju.

Ker smo že pri tem argumentu, naj omenimo tudi našo zaprepačenost nad filozofskimi teorijami nekaterih ljudi, ki izkrivljajo naš prispevek v osvobodilnem boju, oziroma ga enostavno ignorirajo. Nekateri bi hoteli naš odpor in boj fašizmu omejiti na dobo 1943-1945 in imeti prve padle proti fašizmu (Bidovec, Marušič, Valenčič, Miloš, Lojze Bratuž itd.) kot za neke izdajalce. Radovedni smo s tem v zvezi, če bo na spomenik, ki bo postavljen v Podgori, vklesano tudi ime mučenika Lojzeta Bratuža. Prav tako nas zanima, ali bodo jugoslovanske oblasti, pa tudi tukajšnji zgodovinarji znali zavrniti Vidaličjevo tezo o jugoslovanski okupaciji Trsta. Za nas Slovence je stvar globoke važnosti. Za nas je bil namreč Trst osvobojen s strani partizanskih čet, ki so porazile nacifašizem, ne pa okupiran.

Žalostno je, da se moramo po 30 letih,

kar se je končal osvobodilni boj, truditi, da dokažemo drugim svoje žrtve, namesto da bi bili deležni zgodovinskega priznanja s strani italijanskih, tudi tkzv. naprednih sil.

— :: —

VOLINO OZRAČJE

Stari in novi volilni upravičenci v naši državi se že nahajajo v predvolilnem ozračju. Na bližnjih upravnih volitvah 8. ali 15. junija.

Volili bodo nove člane za 15 deželnih svetov, za 86 pokrajinskih in 6325 občinskih. Vseh kandidatov za ta mesta bo približno 800 tisoč.

Točno število volilcev ni še znano, ker bodo prvič volili tudi vsi državljani in državljanke, ki so izpolnili 18 let starosti.

— o —

PRED BLIŽNJIMI VOLITVAMI

(Nadaljevanje z 1. strani)

škega ekstremizma ali oportunitizma. Nujno je, da jih začnemo reševati in spet vkravat na našo slovensko politično ladjo, na ladjo Slovenske skupnosti.

Mihec in Jakec se menita od štrajkov, ugrabitelov in politikov

— Znaš, Jakec, jest prou res ne bom touku več tega zguna. Sej videš, plača je, kar je jn morem zmiram ahtat kej in kolko špandam jn pole nanka štrajkat ne moremo nikoli. Vidi: vsi lahko štrajkajo; sodniki, financa, štedentje nanka reč, učitelji jn profesorji glih taku, tisti od komun, šoferji, železnice jn vsi, vsi. Samo midva moremo bet zmeram tle jn vsak kvart ure, nuč jn dan, za delovnik jn za praznik, zmiram ta naš din-don. Nobeden nam ne reče: dejte tudi vi nomalo poštrajkat!

— Morbet zatu, ke nisma vpisana u nobenem sindikatu? Ma nisma samo midva, ke zmiram garamo. Vidi, postaumo reš sprehajalke...

— Tudi uane, ja.

— Ne samo uane; tudi tisti ke kradejo ledi. Tudi uani nimajo nikoli počitka.

— U lepi kompaniji smo, ja. Ma tisti ke kradejo ledi vsaj dobro zaslužejo. Vidi ke uani za mejn ku stu meljonov nanka ne govorijo. Ma grejo gor tudi do milijarde. Zaslužek je tašen, de se vsaj splača.

— Ne rečem, de ne. Se zna, de je treba dobro zbrat. Zmiram take, ke jemaio kej. Anga bozga se prou gvišno ne splača ukratst. Zmiram samo kašne industrijalce, finančnike jn tako. Zdej so pršli na tu, de se splača tudi pobrat kašnega ke prodaja zlatnino jn briljante.

— Veš de! Sej uani jemaio u betegah strašno veliko vrednost. Ma znaš kej se

meni čudno zdi? De se ne zmislejo ukrast kašnega ministra al sploh politika. Sej ti ledje so strašno pomembni, so šefi strank. Tudi če bi sami ne jemeli zadosti dnarja za se odkupet, sej stoji za njimi stranka, ke ji dnarja ne manjka, posebno odkar dobivajo še tiste milijarde od države. Kej se ti zdi?

— Jest mislem, de tisti ugrabitelji jemajo že vse dobro preračunano, ke uani poznajo svet. Jn narbrž poznajo tudi političen svet. Jn morbet si mislejo: če ukrademo anga politika, ni gvišno, de bomo dobili tisto kar mislemo. Zatu ke u vsaki stranki jeh je strašno dosti takéh, ke čakajo, de bojo pršli naprej. Jn zdej, če mi kašnega zmaknemo, bojo u stranki še kontenti, zatu ke bo fraj an prostor. Jn taku be bli u stranki še kontenti jn nam ne bi neč plačali. Jest mislem, de zatu se ne taknejo nobenga, zatu ke se ne splača. Ne stoj se bat, tisti ugrabitelji vre znajo kaku in kej jn kej se splača jn kej ne. Če be biu kašen, ke be se ga splačalo ukrast, bi ga že bli, ne stoj se bat.

— Ja, ja, be znalo bet. Ti ugrabitelji so prouzaprrou ku an barometer. Po njih ravnani znamo, kej je kej vredno jn kej je pej samo campione senza valore, koker rečejo na pošti. Ma videš, vselih je drugod neke drugače. Vidi, tam gor u Berlini so pej vselih ukradli anga politika. Če reč, de tudi politiki niso prou brez vsake vrednosti.

— E, moj dragi, ma ne smeš pozabet, de tisti politik, ke so ga ukradli u Berlini, je biu Nemc!

— Ja, tisto je pej spet res. Jn zatu je tu drugi diškoršo.

Konferenca o izseljevanju v Rimu

Na rimski konferenci o izseljevanju so sprejeli dokument Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije, katerega sta predstavila beneška odposlanca Ado Kont in Dino Del Medico. Dokument vsebuje kratko zgodovino Beneške Slovenije ter oris sedanjega položaja, poleg tega pa navaja vzroke nastanka Zveze ter njene cilje za narodno in gospodarsko obrambo krajevnega prebivalstva.

Konferenco v Rimu so pričeli ob navzočnosti predsednika republike Leoneja ter več kot tisoč delegatov. Poleg predstavnikov izseljencev se udeležujejo konference tudi zastopniki političnih strank in sindikatov ter kar 150 predstavnikov vlad in mednarodnih organizacij, ki se ukvarjajo s politiko izseljevanja.

Kratke nagovore so imeli predsednik republike, glavni ravnatelj organizacije Zdru-

ženih narodov za prehrano in kmetijstvo in rimski župan. Nato je imel daljši govor ministrski predsednik Moro. Povedal je, da je v zadnjih sto letih zapustilo Italijo zaradi dela 30 milijonov državljanov ter jih je danes zaposlenih v tujini kar šest milijonov. Nobena druga država — je rekel Moro — nima raztresenih po svetu toliko svojih ljudi.

Predstavnik beneških izseljencev prof. Klavara je govoril o težkem življenju Beneških Slovencev doma in v svetu. Glede socialnega sklada v okviru Evropske gospodarske skupnosti je dejal, da je treba izkoristiti za poklicno prekvalifikacijo delavcev izseljencev v sedanjem trenutku, ko preživljajo razne proizvodne panoge veliko krizo in si morajo delavci poiskati novo zaposlitev.

Italijansko vlado je Klavara pozval, naj brez diskriminacije podpira demokratična združenja med izseljenci ter ne sme pozabiti na organizacije, kot je Zveza slovenskih izseljencev iz Furlanije-Juljske krajine. Podpreti je treba gospodarski razvoj Beneške Slovenije, ker je eden najbolj revnih predelov Italije, saj ima komaj 90 tisoč lir narodnega dohodka na osebo na leto.

ZIMSKO SLOVO

Ljudski vremenjakarji so sodili, da tako mile zime kot je bila letos nismo učakali že več kot petdeset let. Saj je zadnji teden že vse klilo, pokazalo se je tudi prvo zgodnje cvetje marelic.

Toda stari pregovor drži, da če ne prej pa pokaže zima svoje roke prav zadnje dni.

Tako se je zgodilo tudi letos.

Okoli Jožefovega praznika nas je močilo, tudi zrnje toče je vmes padalo, po vseh okoliških vrhovih pa je prav zimsko snežilo.

Na Višarjah ga je nametalo kar tri metre in več.

Na Nevejskem sedlu je sneženi plaz zasul polovico gostišča »Kanin« in vse dohode do prelaza.

Poročajo tudi o eni človeški žrtvi.

Na praznik je bil na cesti v Trbiž skoraj ves promet ustavljen. Vlaki so imeli tudi po dve uri zamude. Neprevozljivi so bili dva dni tudi vsi bližnji alpski prehodi.

Silni nalivi zlasti v sredo so povzročili tudi naraščanje Soče in Vipave.

Zdaj si pa že vsi poljski obdelovalci želijo lepega vremena za nujne pomladne posevke.

Nedeljski izletniki so pa še mnenja naj le za cvetno nedeljo malo rosi, ker če bo oljka mokra, bo pa velikonočno jajce suho.

S TRŽAŠKEGA

TONE MIHELIČ RAZSTAVLJA V OBČINSKI GALERIJI

Od 20. do 28. t.m. razstavlja v tržaški Občinski galeriji slikar Tone Mihelič, skupaj s slikar-ko de Lillo. Naši javnosti ga ni treba šele predstavljati, saj je med našimi najbolj »ljudskimi« slikarji — tako po svojem značaju kot po svoji umetnosti. To ljudskost, iskrenost in pristnost Miheličeve umetnosti poudarja znani umetnostni kritik Carlo Milic tudi v katalogu za to razstavo in citira sodbo njegovega učitelja na umetniški akademiji, starega slikarja Carena, da je Mihelič »iskren pred samim seboj«, iskren v svoji umetnosti, kar še danes, ko vlada moda zamaskiranja ba izumetničenimi slogi — pripominja Milic — popolnoma drži za ustvarjalnost tega slikarja.

Razstava v Občinski galeriji bo odprta ob 10-13 in ob 17-20, v nedeljo ob 10-13.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

z mladinsko igro Astrid Lindgren

»PIKA NOGAVIČKA«

V torek, 25. t.m. ob 15.30.

Nova iraška ofenziva na Kurde

Iraška vlada in vojaško poveljstvo sta že nešteto krat objavila »popolno zmago« nad kurdske »uporniki«, toda pretekli deden sta sprožili novo, doslej največjo ofenzivo nanje, v kateri nastopa 100.000 iraških vojakov z modernim orožjem, tudi s tanki in letali. Kurdi se hrabro branijo, vendar so v hudi stiski, kajti Perzija jih je pustila zaradi nedavno sklenjenega sporazuma z Irakom na cedilu. Doslej so Kurdi dobivali orožje iz Perzije. Zdaj je ta zaprla svoje meje zanje. Prav tako jih je že pred časom pustila na cedilu Sovjetska zveza, da se ne bi zamerila Arabcem, čeprav jih je po drugi svetovni vojni podpirala. Amerika in druge zahodne sile pa so popolnoma brezbrizne do Kurdov in njihove usode, čeprav so jim Združene države svoj čas že zajamčile lastno državo.

Kurdski gverilski oddelki so zdaj stisnjeni v ozek lok ozemlja ob perzijski meji,

kjer jih skušajo iraške sile razsekati, obkoliti in streti. V strašnem položaju je tamkajšnje kurdsko prebivalstvo in na stotine kurdske begunce, ki so zbežali s tistih ozemelj, katere je iraška vojska že zavzela. Nevarnost je, da bo večina teh ljudi umrla od lakote.

Kurde vodi njihov stari poveljnik Mustafa Barzani, katerega smrt je naznanil pred meseci svetovni tisk in tudi mi. Izkazalo pa se je, da vest ni bila točna, v svet so jo poslali najbrž iz iraških uradnih krogov. Po najnovejših novicah je iraška vojska začasno (do konca marca) prenehala z ofenzivo in sicer na zahtevo perzijskega šaha, da bi lahko prepričal Barzanija in njegovo »kliko«, da mora prenehati s svojo vojaško aktivnostjo ob perzijski meji »zaradi novega položaja v perzijsko-iraških odnosih«. Za tako »prepričevanje« Barzanija se je baje obvezal perzijski šah v sporazumu, ki je bil podpisan 6. t.m. v Alžiru.

Od kurdskega osvobodilnega gibanja in njegovega vodstva se zahteva dejansko popolna kapitulacija. Iraški tisk govori o vodstvu kurdskega osvobodilnega boja kot o »najeti kliko, ki jo je treba likvidirati in spet vzpostaviti red«. Iraški vladni krogi in tisk odklanjajo vsako misel na kak sporazum s Kurdi, ki zahtevajo dejansko politično avtonomijo za svoj narod, tudi v okviru iraške države. Ob koncu marca nameravajo Iranci nadaljevati ofenzivo proti Kurdom, »kajti za to izdajalsko kliko ni prostora na tleh (iraške) domovine«, grozijo.

Klavrno je, kako zahodni svet pasivno gleda na to tragedijo iztrebljanja kurdskega naroda, enega najstarejših in najbolj simpatičnih na Bližnjem vzhodu, ki je poleg tega še iste rase kot Evropejci.

Dežela bo skrbela za bolnišnice

Z zakonodajnim ukrepom, za katerega so v deželni svet glasovali soglasno vsi svetovalci, so v deželni proračun za tekoče leto vpisali letni prispevek, ki ga je država pripisala bolnišnicam naše dežele. Gre za 75 milijard in 843 milijonov lir. Ta ukrep so sprejeli po hitrem postopku zato, da bi bolnišnice lahko čimprej prišle do nuno potrebnih sredstev za svoje delovanje in se tako rešile krize na finančnem področju. Odbornik za finance Coloni je v govoru pred deželnim svetom dejal, da gre zgolj za notranji premik sredstev, ker je deželna uprava prevzela dolžnost, da redno izplačuje dvomesečne zneske, katere država sicer nakazuje z zamudo.

To v bistvu pomeni, da bodo bolnišnice lahko zajamčile tisto zdravniško oskrbo, ki je zdaj padla pod pristojnost dežel. Coloni je nadalje napovedal, da bo ta anticipacija državnih prispevkov bolnišnicam lahko pomenila po eni strani breme za deželni obračun, po drugi pa utegne zmanjšati razpoložljiva likvidna sredstva za kreditne zavode. Coloni je končno še opozril, da je državni prispevek še začasen, saj 75 milijard in 843 milijonov lir ne more kriti celotnih potreb za leto 1975 in vlada je že obljubila, da bo po šestmesečni poskusni dobi ponovno pregledala prispevke in jih po možnosti dvignila.

Svetovalec Dolhar o uporabi slovenščine

Dne 11. marca je tržaški občinski svet ponovno razpravljal o vprašanju slovenskega jezika v javnih upravah. Komunistična skupina je predložila resolucijo, ki zahteva, naj se ta problem takoj reši, češ da je za to pristojen občinski svet. Stranke leve sredine pa so vztrajale na svojem znanem stališču, češ da je treba čakati na odgovor rimske vlade, ki mora povedati, ali je uporaba slovenskega jezika v skladu z obstoječimi predpisi ali ne.

V razpravo je posegel tudi predstavnik Slovenske skupnosti dr. Rafko Dolhar, ki je uvodoma poudaril, da prihajajo v diskusiji vedno jasnejše do izraza stališča po-

sameznih političnih skupin do slovenskega manjšinskega vprašanja.

V polemiki z demokristjani je Rafko Dolhar naglasil, da Slovenska skupnost podpira zahteve italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji, a da hkrati ugotavlja, kako so Italijanom v Istri načelno priznane narodnostne pravice in da se te pravice tudi dejansko izvajajo. Pri tem je opozoril, da so vse uradne Listine (od šoferske izkaznice do orožnega lista, od sodnih razsodb do zdravniških potrdil) dvojezične. Zavrnil pa je primerjavo med državama in družbenima ureditvama v obeh državah, ker je takšna primerjava demagoška.

V zvezi s stališči socialistične stranke pa je dr. Dolhar dejal: »Socialistična stranka ima zaslugo, da je pred 10 leti izvedla operacijo "Hreščak" ob podpori tudi nekaterih drugih strank leve sredine. Od tedaj dalje pa ni naredila ničesar, razen da je v parlamentu vložila zakonski predlog o globalni zaščiti slovenske manjšine. Če pa jemljemo v poštev besede, ki jih je izrekel voditelj socialistične skupine Kervin, moramo reči, da je ta stranka naredila celo korak nazaj.«

Svetovalec Kervin je namreč napovedal, da socialistična stranka ne namerava enostransko pritiskati na javno mnenje v Tr-

stu in da bo zato čakala na odgovor rimske vlade. Pripomnil je še, kako upa, da je tržaška javnost že toliko zrela, da se bo sprijaznila s popolno enakopravnostjo med Italijani in Slovenci. V tej zvezi se je odbornik Dolhar vprašal, ali je to uradno mnenje socialistične stranke in ali more zagovarjati takšna stališča stranka, v kateri so vključeni tudi Slovenci.

Zastopnik Slovenske skupnosti je nato ugotovil, da je socialistična stranka res vložila zakonski predlog o zaščiti slovenske manjšine, a je hkrati dovolila, da je predlog obležal v kaki miznici poslanske zbornice. Opozoril je tudi na besede strankinega glavnega tajnika De Martina, ki je (Dalje na 8. strani)

—o—

RAZSTAVA V ODKRIVANJU KRASA

To je naslov, s katerim prikazuje umetnik Demetrij Cej svojo razstavo v »Kraški hiši« v Repnu.

Že iz pripravljenih eksponatov se vidi edinstvena svojskost s katero odkriva umetnik očarljive elemente kraškega sveta.

V njih ni golo posredovanje podobe te naše dežele, marveč še bolj privlačevanje s čustvenostjo in globoko vsebino.

Razstava bo odprta v petek 28. marca ob 9. uri in nato vsak dan do 1. maja od 14. do 18. ure

—o—

V soboto, 22. t.m. bomo imeli v prostorih SKK, ulica Donizetti 3/I.

GLASBENI VEČER

Začetek ob 19. uri. Vabljeni!

Prejeli smo

132 OŠKODOVANECV ZAHTEVA IZPLAČILO ŠKODE ZARADI MIN

Kot je vsem znano, so se pri izkopih hriba Sv. Roka pri Boljuncu za tovarno Grandi Motori leta 1969 in 1970 posluževali izredno močnih min, ki so mesece in mesece pretresale vse okoliško področje ter v številnih hišah in stanovanjih povzročile razpoke in drugo škodo.

Tako nastalo škodo je prijavilo 132 lastnikov hiš iz Doline, Krmenke, Domja, Loga in Boljunca. V prvih mesecih leta 1970 je zastopnik zavarovalne družbe »Assicurazioni Generali«, pri katerih je bilo podjetje, ki je delalo mine, zavarovano, ocenil prijavljeno škodo in se s prizadetimi lastniki dogovoril o višini odškodnine. Zagotovil je, da bo zavarovalnica izplačala domenejane zneske v nekaj mesecih.

Iz tistih nekaj mesecev je nastalo nekaj let in prizadeti še niso dobili plačila škode. Nekateri so se pritožili na sodišče, a pravda je še v teku, čeprav je preteklo že toliko časa.

Razumljivo je, da so prizadeti oškodovanci ogorčeni nad zavlačevanjem oziroma izmikanjem zavarovalne družbe, da bi pošteno plačala prijavljeno škodo. Zato so sklenili zadevi do konca in se pri tem poslužiti vseh zakonitih sredstev. Številni od omenjenih 132 oškodovancev so pretekli teden poslali družbi »Assicurazioni Generali« in v vednost tržaškemu prefektu in vladnemu komisarju pismo, v katerem zahtevajo takojšnje izplačilo dogovorjenega zneska z zakonitimi obrestmi. Če v prihodnjem roku ne bo odziva na to njihovo več kot upravičeno zahtevo — je rečeno v pismu — si podpisani oškodovanci pridržujejo pravico, da o zadevi obvestijo sodne oblasti.

S tem v zvezi prizadeti pripominjajo, da da so se pristojni krogi zelo zanimali, da so dela v zvezi z gradnjo Grandi Motori potekala brez zastojev, na prizadeto prebivalstvo po minah pa so popolnoma pozabili. Takšno ravnanje ni nikomur v čast. Zato so sklenili, da ne bodo mirovali, dokler jim ne bo poravnana škoda. To naj si gospodje na odgovornih mestih zapomnijo!

Prizadeti oškodovanci

Poziv in vabilo našim obrtnikom

Kot smo že poročali v naši prejšnji številki, bodo v nedeljo 3. marca obrtniške volitve za obnovitev Pokrajinske komisije za obrtništvo, na katerih bo nastopila tudi lista Slovenskega gospodarskega združenja, LISTA ŠTEV. 2. Listo sestavlja 15 slovenskih obrtnikov, ki predstavljajo tako sektorialno kot teritorialno celovitost slovenskega obrtništva. Predstavljajo pa tudi zagotovilo, da se bo SGZ tudi v bodoče aktivno borilo za rešitev vseh strokovnih ter narodnostnih pravic slovenskih obrtnikov.

To nam zagotavlja tudi delovni program kandidatov, ki predvideva naslednje:

1. Polno priznanje vloge obrtništva v okviru deželnega in državnega gospodarstva.
2. Večja demokratičnost in funkcionalnost organov, ki so pristojni za obrtniška vprašanja ter vodijo politiko za razvoj obrtništva.
3. Dodelitev večjih pristojnosti Pokrajinski komisiji za obrtništvo.
4. Dodelitev večjih finančnih sredstev za razvoj obrtništva in boljša porazdelitev teh sredstev.
5. Omiljenje davčnih in drugih administrativnih obremenitev.
6. Izboljšanje sistema socialnega zavarovanja.
7. Obnovitev sistema zdravniškega zavarovanja.
8. Čimvečja okrepitev struktur SGZ tako glede številčnosti članstva kot tudi uslug.

9. Pravična ter enakopravna prisotnost slovenskih predstavnikov v vseh tistih organih, ki obravnavajo obrtniška vprašanja.

10. Izboljšanje strokovne izobrazbe vajencev in samih obrtnikov.

11. Ureditev problema pomanjkanja delovne sile.

12. Ustanovitev novih komisij in organov, ki naj strokovno usmerjajo slovensko obrtništvo v nove in moderne dejavnosti.

Po takem programu je SGZ delovalo do danes in bo v svoje delo nadaljevalo tudi v bodoče. Koliko je bilo to delo uspešno, ne gre nam oceniti. Prepričani pa smo, da bodo slovenski obrtniki s svojim glasom za LISTO ŠTEV. 2 dokazali pozitivnost dosedanjega dela SGZ in voljo, da se po načeti poti tudi nadaljuje.

V tem oziru gre tudi tolmačiti poziv vodstva obrtniške sekcije SGZ za čimvečjo udeležbo obrtnikov na volitvah in za kompaktni glas za LISTO ŠTEV. 2.

Če so trije predstavniki SGZ v dosedanjem odboru komisije, dosegli zavidljive uspehe (med drugim tiskanje uradnih plakatov, ki so napovedovali volitve, tudi v slovenščini), toliko večje uspehe bo SGZ doseglo, če bo njegovo predstavništvo po volitvah še večje. To naj slovenski obrtniki upoštevajo, ko bodo oddali v nedeljo svoj glas.

Glas, ki naj bo čimbolj številen in oddan v prid liste Slovenskega gospodarskega združenja, LISTE ŠTEV. 2.

Sestal se je svet Slovenske skupnosti

V četrtek 13. marca se je sestel svet Slovenske skupnosti na svoji prvi redni seji. Sklical in vodil jo je najstarejši član sveta Ivan Prinčič, ki je v uvodnih besedah poudaril izreden pomen sestanka in izrazil željo za plodno in uspešno delo sveta in celotne Slovenske skupnosti v obrambi vseh nacionalnih in socialnih interesov slovenske manjšine na Goriškem.

Na dnevnem redu so bile volitve predsedstva in tajništva. Za predsednika sveta je bil izvoljen dr. Andrej Bratuž, za podpredsednika pa prof. Rado Bednarik. Poleg predsednika sveta sestavljajo tajništvo še: politični tajnik dr. Damjan Paulin, podtajnik Marjan Terpin, blagajnik Stanislav Klanjšček, odbornik za krajevne uprave Marija Ferletič, za organizacijske zadeve dr. Karel Brešan, za propagando in tisk Emil Valentinčič, za mladino, šolstvo in kulturo dr. Šturm Vladimir, za socialno in gospodarsko področje Roman Di Battista.

Pod vodstvom novoizvoljenega predsednika dr. Andreja Bratuže se je razvila stvarna debata. Svet se je odločno zavzel za ustanovitev enotnega šolskega okrožja, ki bo edino uspešno zagovarjalo koristi slovenskega šolstva. Svet je razpravljal o problemih mladine in s tem v zvezi z zadovoljstvom ugotovil, da se mladina aktivno udeležuje pri preosnovi slovenske politične organizacije, kar je jasno razvidno tudi iz pisma, ki ga je slovensko akademsko društvo (SKAD) poslalo svetu Slovenske skupnosti.

Svet se je odločno zavzel za povezavo s Tržaško, Beneško Slovenijo in Kanalsko dolino in predlagal odboru, naj deluje za čim tesnejšo povezavo vseh Slovencev v deželni merilu.

DELO TAJNIŠTVA SS GORICA

V ponedeljek 17. t.m. se je sestalo na prvi redni seji novoizvoljeno tajništvo Slovenske skupnosti v Gorici, ki jo je vodil politični tajnik dr. Damjan Paulin. Člani tajništva so obravnavali vrsto problemov, ki zadevajo aktualno politično življenje na Goriškem.

Na prvem mestu je bila razprava o slovenskem šolskem okraju. Slovenska skupnost se odločno zavzema za ustanovitev samostojnega slovenskega okraja, kar je že prišlo do izraza na prvi seji sveta. V ta namen bodo predstavniki Slovenske skupnosti podvzeli potrebne korake za pozitivno rešitev vprašanja.

V nadaljevanju se je pokrajinska odbornica Marija Ferletičeva obširno poročala o letošnjem proračunu in pri tem podrobno orisala vso problematiko, ki zadeva odnos pokrajinske uprave do slovenske manjšine. Razprava se je še posebej razvijala ob dvojezičnih napisih, ob rabi jezika in ob problemih slovenske konzulte. Odbornica je nadalje poročala o zakonskem osnutku za ljudske knjižnice in muzeje. Tajništvo je dalo k temu še nekaj dopolnilnih predlogov za večjo prisotnost slovenskih kulturnih ustanov.

Tajništvo je pregledalo dnevni red in dala navodila predstavniku Slovenske skupnosti v občinskem svetu.

V debato je posegel član deželne svetovne skupnosti dr. Drago Štoka, ki je poročal o svoji intervenciji v deželni svet v prid slovenskim ustanovam za proslavo ob 30-letnici odpornosti.

Nadalje je svet razpravljal o izjavah, ki sta jih poslala samo italijanskemu časopisu prof. Slavko Bratina in odv. Avgust Sfiligoj v zvezi s preosnovo naše politične organizacije. Svet je zavrnil vsa namigovanja, ki so neresnična in brez stvarne podlage, katerih se podpisnika poslužujeta v upanju, da bi se rešila politične izolacije, v katero sta zašla zaradi nedemokratske in nestvarne politike.

Poudarjeno je bilo, da politična linija Slovenske skupnosti temelji na demokratičnih načelih v priznavanju političnega pluralizma in na samostojnem nastopu Slovencev na vseh ravneh in na odklonilnem stališču do vseh ekstremizmov. Ta program sloni na vsesplošni podpori in aktivni sodelovanju slovenskega ljudstva.

Ob zaključku sta predsednik in tajnik podpisala in razdelila prve članske izkaznice Slovenske skupnosti.

—o—

»ALPE V CVETJU«

V petek je imelo Slovensko planinsko društvo v Gorici svoje III. sezonsko predavanje.

Predaval je planinec - biolog - botanik Peter Skoberne iz Celja.

S številnimi diapozitivi je predstavil slovenske Alpe v cvetju.

Poslušavce je z besedo in podobo popeljal čez Savinjske Alpe v Julijce in v baine cvetne krasote na Mangartu.

—o—

Vljudno prosimo,

da bi poravnali naročnino, bodisi po položnici bodisi v upravi, vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob ponedeljkih in sobotah.

OKOLIŠKI ŠOLSKI SVET

V sredo 12. marca se je v šolskem soplehju v Ulici Croce v Gorici sestel na svojo prvo sejo na volitvah 9. februarja izvoljeni okoliški šolski svet za osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v goriškem didaktičnem ravnateljstvu. Sejo je otvoril didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan, ki je ugotovil, da so se volitve vršile povsem normalno in da ni bilo nikakih ugovorov. Člani okoliškega sveta so bili potrjeni z odlokom šolskega skrbnika. Sledile so volitve novih organov. Za predsednika okoliškega sveta je bil izvoljen Marko Waltritsch. Nato so bile volitve izvršnega odbora. Predsednik bo, kot predvideva zakon, didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan, ki je ugotovil, da so se volitve vršile g. Petra Černic por. Brešan za učitelje, g. Irena Vetrih por. Bartolini in g. Dolores Lenardič por. Mermolja za starše, g. Valentin Devetak za pomožno osebje.

POKRAJINSKE PODPORE

V torek so na seji goriškega pokrajinskega odbora razdelili 15 milijonov lir raznim ustanovam, ki imajo v svojih pravih tudi podporno delo.

Denarne zneske so prejele tudi nekatere slovenske ustanove, Slovensko podporno društvo dvestotisoč lir, po 400 tisoč Dijaška Matica in Sirotišče v Gorici. Župniji Sovodnje in Jamlje pa po stotisoč.

Vsote kajpak niso prav znatne, vendar pomenijo vsaj priznanje omenjenim ustanovam.

Na isti seji so svetovalci razdelili tudi 16 milijonov lir za podpore 59 otroškim vrtcem v goriški pokrajini.

OBČNI ZBOR SPD

Dne 9. aprila bo jubilejni občni zbor Slovenskega planinskega društva v Gorici.

Goriški planinci proslavljajo tridesetletnico obnove svojega delovanja, ki se je zlasti v zadnjih letih pod vodstvom neutrudne predsednice Jožice Smetove močno razmahnilo.

Na občnem zboru bodo prejeli posebna priznanja tudi člani, ki že 25 let neprekinjeno delujejo v društvu.

Seja Sindikata slovenske šole

Na seji Sindikata slovenske šole — tajništvo Gorica — ki je bila v ponedeljek, 10. marca, je predsednik Albin Sirk poročal o zadnjem setanku deželne šolske komisije, na katerem so sklenili tiskati knjigo zgodovine za licej ter so razpravljali o položaju nekaterih šolnikov ter o dokladi za dvojezičnost, ki jo je sindikat že predčasno zahteval.

Predsednik je nadalje poročal o vlogi na pristojno oblast, da bi neučno osebje slovenskih šol imelo svoje predstavništvo v pokrajinskem upravnem svetu za neučno osebje.

V zvezi z dodelitvijo dveh mest pomožnega tajnika na osnovnih šolah v Gorici (za vso državo je dodeljenih 5.000 takšnih mest) je sindikat vložil zahtevo na pristojno oblast, da eno takšno mesto prisodi slovenski osnovni šoli. Prav tako bo sindikat

zahteval, da od štirih mest za pomožnega tajnika na srednjih šolah, ki so bila dodeljena Gorici, pripada eno mesto nižji srednji šoli s slovenskim učnim jezikom.

Osrednje vprašanje se je pa bila razprava o stavki slovenskih šolnikov, napovedana za 26. marca letos. Odbor sindikata je sklenil, da bo stavko potrdil, če do danes, 12. marca ne bo sindikat prejel odgovora prosvetnega ministrstva na vlogo tržaške sekcije v zvezi s spremembo pogojev blaženih odlokov, samostojnega slovenskega okraja in drugih vprašanj, ki se tičejo slovenske šole.

Sindikat slovenske šole poziva vse dejavnike, zlasti pa šolski odbor, da se čimprej sestane in zahteva od deželne uprave, naj podpre pri ministrstvu vlogo Sindikata slovenske šole.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Marčna številka »Sodobnosti«

Marčna številka »Sodobnosti« prinaša na u vodnem mestu dva eseja Josipa Vidmarja pod naslovom »Dva zapisa«. V prvem, ki ima naslov »Sub specie aeternitatis«, razpravlja o pomenu Cankarjevih »Podob iz sanj«. Vidmar se ne strinja z njegovo mislijo (ki jo je dal Cankar spregovoriti Smrti), da »to zlato klasje, ki je bilo pokošeno (v vojni!) in povezano v snope, ni umrlo, temveč... bo obrodilo tisočkratno življenje! ...Nikoli še nobena solza ni bila potočena zastoj, ... nikoli nobena kaplja krvi še ni bila prelita zastoj!« Vidmar misli, da je Cankar zapisal to ne iz kakega krščanskega prepričanja, ampak zaradi tega, ker je bil takrat že »utrujen«, telesno izčrpan in po njegovi lastni izjavi star ter poln smrtnih slutenj, ki so se tako kmalu uresničile. Vidmar zaključuje svoj esej z besedami: »In mogel je govoriti samo še o grozi in o svoji žalujoči ljubezni in iz te se je rodila tudi usmiljena in tolažilna, toda strašna misel o tem, da nikoli nobena kaplja krvi ni bila prelita zastoj - misel, ki je ne mi ne človeški rod ne more in ne sme potrditi ne sprejeti.« V tem eseju Vidmar (bogve zakaj) tudi grobo žali Edvarda Kocbeka, ko mimogrede zapiše: »Za nas, bralce, ostane zapisano njegovo (Cankarjevo) nerazložljivo in nesprejemljivo vserazumevanje in vseodpuščanje pred obličjem večnosti, ki ju je trideset let pozneje v popolnoma preglednih

okolščinah in v popolnem prejasnjem položaju med Slovenci v Strahu in pogumu ponovil Kocbek, ter jima dodal še izenačenje, kakor Cankar sub specie aeternitatis, toda zaradi osebnih simpatij do metafizične orientacije zločinskega tabora, medtem ko je Cankar storil, kar je storil, iz ljubezni do naroda in iz usmiljenja do človeka, in to v popolnoma izjemnih okolščinah in v posebnem življenjskem položaju.«

V drugem eseju se ukvarja Vidmar z Molièrovim »Don Juanom«, pod naslovom »Sganarellov govor« in ga tolmači kot napad na Cerkev.

V tretji letošnji številki sodelujejo s pesmimi Kajetan Kovič, Ivo Svetina, in Jaša Zlobec, s pripovedno prozo Vladimir Kovačič (z ne preveč posrečenim poskusom razbitja stavčne logike), z esejima še Janko Kos in Jufaj Martino- vič, igro je prispeval Peter Božič, članke pa Dušan Mevlka in Ciril Zlobec; temu se pridružuje še nekaj knjižnih ocen.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV
ulica Donizetti 3/I. vabi v ponedeljek, 24. marca 1975 na kulturni večer, ki bo začel ob 20.15. Na sporedu je

PODELITEV NAGRADE VSTAJENJE

Nagrada bo podeljena iz sklada Kmečke hranilnice in posojilnice na Opčinah, podelila pa jo bo posebna komisija.

Nova knjiga o Kocbeku

V Kosovelovi knjižnici, ki jo izdaja revija »Zaliv«, je izšla nova knjiga: Boris Pahor in Alojz Rebula »Edvard Kocbek pričevalec našega časa«. V uvodni opombi je rečeno, da jo poklanja ta Kocbeku za njegovo sedemdesetletnico, nje- mu, »ki je skozi viharji vek z mislijo svetovljana in z žarom poeta razbiral znamenja na nebu Slovenije od Kristusa do Marxa in jih tolmačil v sijaju besede za prihodnost resnice, pravice in svobode«.

Knjiga, ki šteje 156 strani, prinaša poleg u- vodnih besed obeh avtorjev dopolnjeno doku-

mentacijo polemičnih spisov, ki jih je napisal Boris Pahor svoj čas v obrambo Kocbekove knji- ge »Strah in pogum« in ob raznih drugih pri- ložnostih ter jih objavil v »Zalivu«, »Primor- skem dnevniku« in v samostojni publikaciji, da- lje daljši esej Alojza Rebula »Premišljevanje o Listini«, v katerem zelo bistre analizira misel- ne in poetične komponente v tem in delno tudi v drugih Kocbekovih delih, in na koncu obši- ren intervju z Edvardom Kocbekom pod naslo- vom »Odgovori«.

Boris Pahor

MINI DNEVNIK

Ne vem, kateri izmed obeh variant naj dam prednost, zmedenosti ali nečastnosti. Mogoče pa ima vendar prav Javoršek, ko pravi: »Ampak ne- umni smo nazarensko.« Saj če rabi množino *smo*, sebe ne izključuje. Ker pa hitro zatem sledi od- stavek, ki je povezan z mojo malenkostjo, skle- pam, da sem tudi sam deležen nazarenske neum- nosti. Saj mogoče sem je tudi res, spleta o pa bi se ugotoviti, kdo bi dobil zase večji kos, ko bi najino neumnost zamesili v obliki potice, Javor- šek ali jaz.

A pojdemo po vrsti.

VI.

O jecljajočih mukah.

Jože Javoršek: »Zamujamo čas, ko se v jeclja- jočih mukah utrjuje novo slovensko občestvo, ki bi mu lahko prinašali večjo mero razsvetljenosti in zaupanja vase.«

Ne, današnja slovenska družba prav nič ne »jeclja« in se prav nič ne »muči«, da bi utrdila svoje občestvo. Živi v glavnem kot plitva, marsi- kdaj naduta gospoda, ki ji manjka samo še ptičje mleko. Tiste pa, ki v resnici čutijo, da bi bilo po- trebno slovenstvo utrditi, ima uradna poilitika za nacionaliste, milo ljudstvo pa o njih misli, da so zastareli bedaki, ki ne živijo s časom.

A ne glede na to je Jože Javoršek očitno kratkoviden, ko se navdušuje za to, da bi se slo- venska domovina vključila v svet. Saj se Slove- nci nikjer ne morejo uveljaviti kot osebek, izjema je tu pa tam književnost, a še to samo takrat, ko plačamo prevajalca in založbo (primer Srečko Kosovel pri Seghersu). Zato je Javorškovo fanta- ziranje o slovenski vključitvi v svet papirnato, nje-

govo primerjanje zavesti, ki so jo imeli sloven- ski pisatelji za časa OF, z zavestjo, ki naj bi jo imeli danes, dokaz docela abstraktnega ozračja, v katerem visijo Javorškovi stavki kot pajčevina v zapuščenih kašči.

VII.

O izgubi položajev.

»Žal je treba priznati, da je njihova demonska in včasih patetična igra največkrat posledica bo- lestne samozagledanosti, saj gre skoraj zmeraj za primere osebne prizadetosti in s tem nepopust- ljlive užaljenosti, ki se nenehoma spreminja v so- vraštvo, včasih bolj zaradi nekdanje izgube polo- žajev kot zaradi umskih zamračitev.«

Kdo so ti ljudje, ki so izgubili položaje? Kako so ti ljudje sorodni s tistimi, ki so krivi, da se je iz- jalovila praška pomlad? Kaj ima to opraviti z mo- jo trditvijo, da se je Javoršek poplavitil v najbolj mizerno provincialnost, kar si jih je lahko zami- sliti?

Nobenega položaja nisem izgubil, ker po nobe- nem nisem hrepenel in zato nobenega imel. Mene se taki švrknjeni pasusi ne tičejo, zakaj jih potem uporablja kot uverturo za govor o meni?

»Ampak recimo, da bi imel Boris Pahor v svo- jih zamerah, v svoji zagrenjenosti in jezi, ki jo ka- že do današnjega slovenskega sveta, prav. Če bi imel prav... pisatelja Pahorja ne bi bilo več, in tu- di njegovi svetniki bi izgubili podstavke. Predvsem Najsvetejši.«

Predvsem ne gre za zamero, ampak za razoča- ranje.

Zagrenjenost in jeza: dà, zato ker je slovenske zavesti zmeraj manj. V matični domovini seveda.

Zato je čisti jezuitizem, če mi Javoršek očita jezo »nad današnjim slovenskim svetom«. Ugovarjam predvsem voditeljem, ki imajo od leta 1945 izključno v rokah usodo »slovenskega sveta«. Ugovarjam pa v prvi vrsti, ko se zavem, da je v veliki meri to, kar je iz narodnega vidika bistveno, po vojni omalovaževano, večinoma samo deklarativno do- dano.

Da mene, ko bi sedanje oblasti ne bilo, tudine bilo?

A zakaj vendar?

Če sem bil v ilegalni publikaciji za časa črne diktature, če sem bil v ljubljanski *Mladiki* že, ko jo je urejeval Jože Pogačnik, če sem bil v *Dejstvu*, — zakaj bi me danes ne bilo?

(Vrabc, ki je zdaj pristal na okenskem okvirju mojega okna, je začivkal, kdove, ali ga je Javoršek slišal?)

Pa moji svetniki da bi »zgubili podstavke«. Ta- ko govori in piše človek, ki more nujno imeti ko- ga, ki ga časti in ob katerem naj se čuti varen. In tako je Jože Javoršek res zamenjal medvojnega Pavleta in povojnega ministra Kocbeka za sedanje- ga predsednika Sašo. Njegova stvar seveda; a za- kaj javno kaže to nečedno lastnost, da drugim očita šepavost, ko pa sam tako vidno šanta?

Moji prijatelji so bili pomembni možje pred o- svobodilnim bojem, zato so jih cenili (in rabili!) med bojem in po njem. In tudi zdaj veljajo izključ- no kot vrednosti *po sebi*. V vsaki družbeni uredi- tvji bi bili cenjeni. To je prvo. Drugo. Čez *Najsvetejšim* Javoršek misli na Edvarda Kocbeka, bi naj- poprej rekel, naj take cerkvene izraze dajši upo- rablja za svoj ožji krog, saj mu kot cerkveniške- mu sinu bolj pristajajo kot meni. Potem bi dodal, da je Edvard Kocbek, čeprav sva svetovno nazor- sko precej narazen, moj najdražji prijatelj. V čast si štejem njegovo prijateljstvo, saj je bil Edvard

(Dalje na 7. strani)

Sodobno kmetijstvo

Jubilejni občni zbor Kmečke zveze

V nedeljo je bil jubilejni občni zbor Kmečke zveze, ki je proslavljala 25-letnico svojega obstoja. Občnega zbora so se udeležili mnogi predstavniki oblasti in kmetijskih uradov ter organizacij tako iz zamejstva kot tudi iz domovine. Potem, ko je predsedstvo na jubilejnem občnem zboru prevzel Alojz Marković, je spregovoril predsednik Kmečke zveze Alfonz Guštin, ki je na kratko orisal prehojeno pot, zlasti združitev Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, podrobneje pa se je ustavil pri sedanjih vznemirjajočih znakih krize kmetijstva, dragih obratnih sredstev, pomanjkanju strokovnega usposabljanja, zapostavljanju tržaškega kmetijstva, predvsem zadružnih pobud. In vendar obstajajo precejšnje možnosti za nekatere panoge kmetijske dejavnosti, ki pa ostajajo neizkoriščene tudi zato, ker tisti, ki odločajo o gospodarskih izbirah in ki načrtujejo razvoj ozemlja, ne priznavajo kmetovalcem pravice do soodločanja. Še zdaj ni prišlo do izdelave področnega načrta za tržaško področje, pa čeprav je Kmečka zveza že leta 1968 pripravila študijo o možnostih kmetijstva in programske smernice za njegov razvoj na Tržaškem. Zlasti je predsednik Guštin kritiziral zadržanje Deželne ustanove za razvoj kmetijstva, ki ni izpolnila pričakovanj naših kmetov. Sicer se tudi deželni odpor ne zanima dosti za načrtovanje kmetijske dejavnosti na Tržaškem, saj ni predvidel, drugače kot za furlansko nižino in pordenonsko okrožje, izdelave »področnega načrta« tudi za Tržaško. Prav zato je po njegovem potrebna enotna strategija vseh kmetijskih zadružnih organizacij in Kmečke zveze v korist celotne zamejske skupnosti. Predsednik Guštin je pozdravil ustanavljanje kraške gorske skupnosti, zelo kritično in odklonilno stališče pa je zavzel do novega deželnega osnutka za kraške rezervate in se na koncu zavzel za enotno akcijo v boju proti deželnemu osnutku o zaščiti Krasa.

Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je imel Lucijan Volk. Tajnik Volk se je na kratko spomnil prehojene poti, uspehov in neuspehov tržaškega kmetijstva, kritiziral je največkrat le besedno zanimanje odgovornih oblasti za krajevno kmetijstvo, vendar je na koncu svojega poročila, ki se je osredotočilo v glavnem na delovanje organizacije v preteklem letu, izrazil zaupanje v prihodnost kmetijstva, vsaj sodeč po uradnih izjavah vladnih osebnosti o pomenu zdravega kmetijstva za splošni gospodarski položaj v državi.

Sledilo je podeljevanje spominskih plaket še živčim članom prvih odborov zveze in zaslužnima strokovnima, oziroma sindikalnima delavcema na kmetijskem področju, dr. Franu Juriševiču in Mariju Grbcu.

Zatem so prinesli svoj pozdrav predsednik pokrajine dr. Zanetti, deželni tajnik »Alleanza dei contadini« Simsig, predsednik SKGZ Boris Race in drugi. Omeniti velja zlasti nagovor Borisa Raceta, ki je poudaril zasluge Kmečke zveze v korist kmečkega gospodarstva in v zaščito interesov slovenske zamejske skupnosti. Predsednik

SKGZ se je dotaknil tudi nekaterih aktualnih vprašanj, tako predvsem vprašanja o kraških rezervatih, ki je dobilo v obeh deželnih zakonskih osnutkih jasne obrise poskusa svojevrstnega raznarodovanja, zaradi česar jih je treba odkloniti. Boris Race se je nato pomudil pri vlogi SKGZ kot zunajstrankarski organizaciji, katere osnovna naloga je, da povsod in na vseh področjih brani interese slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Podčrtal je pomen sil, ki so naklonjene SKGZ, vendar je hkrati poudaril tudi potrebo po kritičnosti do njih, kajti orientacija SKGZ ne obvezuje organizacije da bi slepo sprejemala vse, kar nudi tudi dober prijatelj. Ta se namreč lahko v neka-

terih stvareh moti, saj ni vedno sposoben, kljub vsej njegovi demokratičnosti, do dna razumeti potrebe pripadnikov manjšine. Slovenci si ne izmišljajo, da so njihovi problemi nekaj posebnega, toda Slovenci so del prebivalstva, ki imajo poleg splošnih še posebne interese, ki jih ni mogoče omejiti na jezik, kulturo, izročila in podobno, in ki zato segajo na vsa področja, ki na pripadnika manjšine v kakršnikoli obliki vplivajo.

Po pozdravih in diskusiji je občni zbor soglasno izvolil nov glavni odbor, nakar je sledila zakuska.

PREDAVAL BO LINO LEGIŠA

Narodna in študijska knjižnica priredi predavanje v Kulturnem domu dne 26. marca 1975 ob 18.30; predaval bo prof. dr. Lino Legiša o »Pripetku zahodnega dela v slovenski književnosti«. Predavanje spada v okvir sedmih predavanj o slovenski književnosti.

MINI DNEVNIK

(Nadaljevanje s 6. strani)

Kocbek v slovenskem svetu že pomembna in izvirna osebnost, ko je bila sedanja družbena ureditev komaj v zametku. Dalje. Od Edvarda Kocbega sem se veliko naučil, hvaležen sem usodi, da ga imamo, vendar nisem nikdar bil njegov ministrant, vloga, ki je po družinski tradiciji bolj prikladna Jožetu Javoršku. Po svoji naravi sem preveč avtonomen, da bi si koga kakorkoli izbral za patrona. Zelo zanimivo pa je pri vsem tem, da sva se z Jožetom Javorškom razšla prav zato, ker mi je strašansko zameril, ko sem ga pobaral v ulici Sv. Nikolaja 13 v Trstu, zakaj s kadilnico v roki tako vneto hiti za Josipom Vidmarjem po Indiji Koromandiji!

No videti je, da je Javoršek potrebo po velikem altarju in po kadilu res podedoval po direktni liniji. A spet bom rekel: njegova stvar. A naj vendar svojih lastnosti ne projicira na druge!

VIII.

O komunizmu in seveda še o Kocbeku.

»Zato lahko zaključimo, da brez komunistov Kocbekovega opusa sploh ne bi bilo, saj predstavljajo v vseh njegovih pomembnejših knjigah bistveni del dogajanja in najbolj izrazit predor v zgodovino in svet. Kadar koli pa Kocbek ostaja sam s svojo mislijo... vse postane nejasno, zlasti pa postane nejasna pisanje in njegov smisel. Pred nami zazija zgubljenost tragičnega bitja v najbolj gluhi provinci, ki si jo je mogoče zamisliti.

Ali se tega Boris Pahor zaveda in ali se sploh hoče zavedati?«

Da je provinca gluha, se zavedam, posebno ko mi to zatrjuje tako kvalificiran pričevalec, kakršen je Jože Javoršek. To pa, da Kocbekovega opusa ne bi bilo, ko bi komunizma ne bilo, je ravno toliko vredno, kakor če bi rekel, da komunizma ne bi bilo brez parnega stroja ali brez turbin. Takih neumnosti je tudi v dirigirani stalinistični publicistiki bilo napisanih bolj malo, v Sloveniji jih je moral nanizati prav Jože Javoršek, ki bi brez Kocbeka postal drugi (ali prvi) Balantič, ko pa je izhajal iz izrazito klerikalne družine. Brez Kocbeka bi Javorškovi knjigi *Kako je mogoče* in *Samotni jezdec* sploh ne bili zanimivi, zato je natanko preračunal, kako bo, če se bo lotil Kocbeka, ustvaril v »gluhi provinci« škandalistično ozračje knjigama v prid. Pa tudi ti dnevniki v *Delu* so templirani na

Kocbekovo ime, drugače bi bili bolj dolgočasna reč v »gluhi provinci«.

In da se povrnem h komunizmu. Tega prav gotovo ne bi bilo, ko bi poprej ne bilo krščanstva oziroma judovsko-krščanskega odrešitvenega procesa. Samo eshatološko vizijo prenesi iz nebes na zemljo, pa smo tam.

Kocbek? Seveda, da Kocbek ni vsa resnica, kje neki, vendar tistega, ki bi Kocbekovo resnico na Slovenskem dopolnil, še nisem našel. Upal sem v ponovno rojstvo antične lepote, v laično sončnost, v vznik novega humanizma. A v komunističnih vrstah ni najti mojstra, ki bi nam tak svet pričaral. V humanizem Josipa Vidmarja pa sem nehal verjeti, ko se je najpoprej navdušeno izrazil o *Strahu in pogumu*, ko pa je kocka padla Kocbeku v zlo, je isto knjigo strgal. In tudi ne glede na njegovo razmerje do Kocbeka ne morem imeti za pravega predstavnika laične kulture človeka, ki mi zatrjuje, da sicer lahko mislim drugače, kot je uradno določeno, a da naj to počenjam privatno.

Da, lahko bi celo rekel, da bi Kocbek bolj ustrezal mojemu gledanju na svet, ko bi bil bolj podoben na primer Camusu. Vendar je spet res, da je slovenska kultura potrebovala prav takega slovenskega Camusa, kakršen je Kocbek. In ga še zmeraj potrebuje. In ga bo, kot kaže, še veliko časa potrebovala. In prav to je njegova veličina, da ga namreč komunisti ne marajo, ker je ostal zvest svojemu krščanstvu, begunci pa ne, ker je bil eden izmed najbolj vidnih osebnosti osvobodilnega boja slovenskega naroda.

Kar se pa mene osebno tiče, skušam zmeraj biti na strani tistih, ki jih družba, oblast po krivici odklanja, prav nič me ne pri tem zanima, če je oblast cerkvena ali laična, kapitalistična ali socialistična. In če bi bil Jože Javoršek zavržen, kot je že bil (a zdaj vem, da po krivici), a je pozabil, bi bil tudi na njegovi strani. A seveda bi se prej moral strezniti, spet najti za svoj obraz normalne človeške poteze, umiti si prste, s katerimi je skušal popackati Kocbekovo podobo. Ker če je kakšno pregrešno dejanje, ki ga pisatelj ne bi smel zagrešiti, je prav to, kar zadnja leta Javoršek počne z največjim živčim predstavnikom slovenskega duha. A videti je, da Javoršek prav nič več ne da na svojo čast, saj je podoben otroku, ki se je podelal v posteljico in si s svojim blatom maže obraz.

(Prihodnjič naprej)

Dekle z zaprtimi očmi

13

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

Predstaviti Aljehina bo nabrž odveč: več ljudi pozna njega kot šahovsko igro samo. Še danes, trideset let po njegovi smrti, diha iz njegovega imena in del neupogljiva bojevitost, predanost do obsedenosti, nezadržna napadalnost in kombiniranje, ki meji na čaranje.

Primerjati med sabo svetovne prvake in jih razporejati v lestvice je prejkone nesmiselno. Aljehin (umrl leta 1946) in Fischer (rojen leta 1943) se pač nista pomerila med sabo niti si nista utirala poti k najvišjemu priznanju »preko trupel« istih nasprotnikov. Ugibanja o tem, kateri od njih je močnejši, ne morejo zato biti drugega kot prazne marnje. To velja celo za prvake, ki so si bili sodobniki. Razlog je enostaven: šahovska moč tako prvaka kot tekmecev je podvržena neprestanemu nihanju. Samo pomislimo, da je bil leta 1927 na newyorškem kandidatnem turnirju doseženi vrstni red Capablanca, Aljehin... Še isto leto v neposrednem matchu prekucnjen: Aljehin, Capablanca!

Če pa »prvega med prvimi« ne moremo objektivno določiti, se lahko subjektivno, se pravi iz simpatije, odločimo za enega izmed njih. No, zelo veliko se jih je odločilo za tega ruskega emigranta, ki ga je šahovski demon gnal od turnirja do turnirja zmagovat, redkeje izgubit, vedno pa se bojevat zagrizeno, kot bi šlo za življenje. Do zadnjega dne ko je pred šahovnico s figurami v začetni poziciji izdihnil kot svetovni prvak.

ALJEHIN - STERK

Odklonjeni damin gambit

1. d4 d5, 2. Sf3 Sf6, 3. c4 e6, 4. Sc3 Sbd7, 5. e3 Ld6, 6. Sb5 Le7 (umik lovca je le začasna izguba tempa, saj se bo po naravni razvojni potezi črnega c6 beli skakač tako moral vrniti, kakor je prišel), 7. Dc2 c6, 8. Sc3 0-0, 9. Ld3 dc4, 10. Lc4: c5 (črni mora preprečiti kmečko formacijo d4-e4), 11. dc5: Lc5, 12. 0-0 b6, 13. e4 Lb7 (tako postane beli kmet napadalec in tarča napada obenem. Kako zelo je strupen, bo pokazalo nadaljevanje partije), 14. Lg5 Dc8 (grozi 15. Lf2: +), 15. De2 Lb4.

Beli kmet je sedaj resno ogrožen; grozi namreč 16. ... Lc3: in 17. ... Se4. Če ga beli brani (npr. s 16. Sd2), se po zamenjavi na c3 znajde s šibšim kmetom c3. Ne prihaja v poštev 16. e5 zaradi 16. ... Lf3: itd. Kaj torej napraviti? Večina šahistov bi z belimi figurami gladko izgubila. Da pa so akcije belega višje, nas uverijo naslednje poteze, ena lepša od druge.

16. Ld3 Lc3:, 17. Tfc1!!

Zasluži poteza zares dva klica? Saj bi tudi marsikdo od naših znancev ne vzel lovca takoj, temveč šele po vezavi in si s tem prihranil neprijetnega osamljenca. Odgovor: poteza zasluži več kot dva klica in sicer zaradi nadaljevanja, ki je sledilo. Le pogledjmo ga:

17. ... Se4:, 18. Le4: Le4:, 19. De4: (ne gre pa 19. Tc3: zaradi 19. ... Lf3: itd. vedno v korist črnega) 19. ... Sc5.

Črni je z napadom na belo damo rešil lastnega lovca vezave. Beli umakne damo, črni umakne lovca. Izkupiček: črni ostane s kmetom več. Skiepanje kratkovidnežev!

20. De2 La5 (seveda ne 20. ... Lf6 zaradi 21. Lf6: gf6, 22. b4 itd.), 21. Tab1 Da6 (nova grožnja, nova parada, kot pri sabljanju! Če sedaj 22. Da6: Sa6: in črni dvakrat nadzoruje polje

Toda ali bo smela to storiti?

Če bi opazila Melanija na kaminu družinske portrete... Koliko vprašanj!

Ne! Portreti naj ostanejo na dnu kovčka.

Ta kovček sta ji prinesla v sobo domači šofer in šofer najetega avtomobila, ki ga je pripeljal. Za napitnino jim je Marija Durand skoraj izpraznila svojo denarnico. Bil je skdajni čas, da je dobila službo!

Ko sta bila možaka spet odšla, je imela Marija vtis, da je manj sama. Res ne bo mogla razpoložiti svojih stvari, svojih osebnih spominov, a ostanki njene preteklosti so le tukaj, v nje bližini.

»Neživi predmeti, ali imate vendarle dušo...?« se je spomnila besed nekega pesnika.

Tedaj se razplete in poskuša, kako bi naredila, da bi spravila zlato cvetje svojih las pod kapico gospe Hughove. Končno obupa nad tem, pa si napravi prečo po sredi in gladko frizuro, kolikor ji to pač dopuščajo lasje, ki so vajeni svežega zraka in toplega sonca.

Nato si opaša prvi predpasnik in na mar ji prihaja, da si je že tam spodaj na Framboisieri pri svojih starih privezovala včasih predpasnik, a le, da bi postregla s čajem svojim podeželskim prijateljicam in

sosedam... Nepozabni spomini, zakaj me ne zapustite?

Ko je bila mladenka tako »okomotana«, se je ogledala v kosu ubitega zrcala, ki so ga trije zarjaveli žebli držali na zidu. Takrat ji je privrel val solza iz srca v oči... Končano je... Rozaline de Cressy je premislila!

Ja, tokrat je žrtev dopolnjena... S tem preneha biti gospodična »iz odlične družbe«, padla je s svojega klina socialne lestvice, zdaj nosi služabniško opravo tistih, ki nimajo več lastnega doma in služijo pri drugih. Kratko rečeno, sedaj je samo Marija Durand..., tista, ki ji pozvonite in ki vas onika.

Rozalina de Cressy, hišna s 300 franki na mesec — ne vstevši vina — pri Hughovih, obogatenih kožarjih... Ah, če jo njeni starši tam gori vidijo tako, kakšna bridkost jim stiska srce in kako se morajo vendarle zaradi nečesa kesati!...

(Dalje)

Svetovalec Dolhar

(Nadaljevanje s 4. str.)

med volilno kampanjo v Trstu slovesno izjavil, da je odobritev zakona o globalni zaščiti manjšine, pogoj za vstop socialistov v vlado.

Dr. Dolhar je naglasil, da je socialistična stranka polno odgovorna za stanje, v katerem se nahajamo Slovenci v Italiji, ker so v njej včlanjeni tudi Slovenci, ker se sklicuje na napredna načela in ker že deset let neposredno sodeluje v vladni koaliciji, zaradi česar ima možnost, da uresniči svoje pobude tako na parlamentarni kot vladni ravni.

Predstavniki Slovenske skupnosti je na koncu s pomočjo neovrženih dejstev dokazal polno veljavnost londonskega sporazuma, pri čemer se je zlasti skiceval na pismo tržaškega prefekta in na zapisnik seje mešanega italijansko - jugoslovanskega odbora za zaščito manjšin iz februarja leta 1969.

Komunistična resolucija o uporabi slovenskega jezika ni prodrla, ker so zanjo glasovali le svetovalci KPI in zastopnik Slovenske skupnosti.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.